

ЗВІТ
про роботу Наукового комітету
Національної ради України з питань розвитку науки і технологій
за 2024 рік

Загальна інформація

Національна рада України з питань розвитку науки і технологій утворена відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» та діє на підставі Положення про Національну раду України з питань розвитку науки і технологій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2017 року № 226.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2017 року № 520 затверджено склад Національної ради України з питань розвитку науки і технологій. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2023 р. № 811 внесено зміни до складу Наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технологій (далі – Науковий комітет).

Відповідно до пункту 19 Положення про Національну раду Науковий комітет - це робочий колегіальний орган Національної ради, що представляє інтереси наукової громадськості.

З 6 жовтня 2023 року очолює Науковий комітет Олександра Антонюк.

Участь Наукового комітету у роботі Національної ради України з питань розвитку науки і технологій

У зв'язку з тим, що у 2024 році не проводилося засідання Національної ради України з питань розвитку науки і технологій, виконання завдань, що покладені на Науковий комітет, супроводжувалося участю його членів в різноматичних профільних робочих групах та експертних комісій Міністерства освіти і науки України та Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій.

Так, члени Наукового комітету увійшли до складу:

- експертної комісії з проведення державної атестації наукових установ/закладів вищої освіти;

- робочої групи з питань протидії поширенню російської пропаганди та припинення співпраці міжнародних організацій з російським академічним середовищем;

- комітету з присудження Премії КМУ за розроблення та впровадження інноваційних технологій;

- робочої групи з удосконалення процедур проведення конкурсів, визначених наказами МОН від 04.10.2022 № 885 та від 14.12.2015 № 1287;

- робочої групи з напрацювання змін до нормативної бази щодо питання дерегуляції діяльності Національного фонду досліджень України;

- робочої групи з напрацювання змін до законодавства з пріоритетних напрямів у сферах наукової та науково-технічної та інноваційної діяльності;

- робочої групи з проведення конкурсного відбору експертів для проведення експертизи проєктів наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок, матеріалів державної атестації наукових установ та закладів вищої освіти, інших конкурсів та оцінювань, які проводяться Міністерством освіти і науки України;

- робочої групи з проведення огляду витрат в частині грантової підтримки наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок за бюджетною програмою «Забезпечення діяльності Національного фонду досліджень, грантова підтримка наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок»;

- робочої групи для розгляду проєктів Законів України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» щодо питань дослідницької інфраструктури та підтримки молодих вчених» (реєстр. № 10218 від 06.11.2023) та «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» щодо встановлення цільових показників діяльності керівників наукових установ, визначення стратегій і перспективних напрямів діяльності наукових установ» (реєстр. №10424 від 22.01.2024).

Науковим комітетом на запит Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій надані пропозиції та рекомендації, що були враховані при доопрацюванні, до:

- законопроєктів про промислову політику та прогнозованість реального сектору економіки (реєстр. № 11331 від 11.06.2024), про промислову політику та забезпечення безперервності підприємницької діяльності в умовах воєнного стану (реєстр. № 11331-1 від 17.06.2024 р.), про засади державної промислової політики (реєстр. № 11331-2 від 17.06.2024 р);
- проєкту Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність” щодо встановлення цільових показників діяльності керівників наукових установ, визначення стратегій і перспективних напрямів діяльності наукових установ” (реєстр. № 10424 від 22.01.2024);
- проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» щодо питань дослідницької інфраструктури та підтримки молодих вчених (реєстр. №10218 від 06.11.2023);
- проєкту Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність” щодо встановлення цільових показників діяльності керівників наукових установ, визначення стратегій і перспективних напрямів діяльності наукових установ” (реєстр. № 10424 від 22.01.2024);

- проекту Постанови Верховної Ради України про затвердження переліку завдань та проектів Національної програми інформатизації на 2024 рік (реєстр. № 11351 від 19.06.2024);
- проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення функціонування індустріальних парків» (реєстр. № 12117 від 14.10.2024);
- проекту Закону України «Про публічні закупівлі» (реєстр. № 11520 від 23.08.2024);
- проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік».

За ініціативи Наукового комітету були розроблені та прийняті такі нормативно-правові акти:

- проект постанови КМУ «Про внесення змін до постанови КМУ від 4 липня 2018 року № 528 «Про Національний фонд досліджень України»;
- проект постанови КМУ про внесення зміни в Додаток до Постанови КМУ № 710 від 11.10.2016 «Про ефективне використання державних коштів»;
- проект постанови КМУ «Про внесення змін до Порядку проведення державної атестації наукових установ та закладів вищої освіти в частині провадження такими закладами наукової (науково-технічної) діяльності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 липня 2017 р. № 540, що була прийнята 26.04.2024 № 465.

Виконання функцій Ідентифікаційного комітету та Наглядової ради Національного фонду досліджень України

Відповідно до статті 52 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» забезпечення координації та контролю за діяльністю Національного фонду досліджень України здійснює наглядова рада, функції якої покладено на Науковий комітет.

На виконання Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» та постанови Кабінету Міністрів України від 4 липня 2018 року № 528 «Про Національний фонд досліджень України» **Науковий комітет як Ідентифікаційний комітет у 2024 році забезпечив проведення конкурсного відбору у члени Наукової ради, яка є колегіальним органом управління Національного фонду досліджень України.** Конкурс проводився відповідно до Положення про конкурс щодо обрання членів Наукової ради Національного фонду досліджень України, яке було розроблено за результатами відкритих консультацій із світовими та вітчизняними науковими організаціями та затверджено в оновленій редакції на засіданні Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій 05 квітня 2024 року (протокол № 3 від 05.04.2024 р.).

Склад Наукової ради становить 32 особи, зокрема секція природничих, технічних наук та математики складається з 14 членів, секція біології, медицини

та аграрних наук – з 10 членів; секція соціальних та гуманітарних наук – з 8 членів. Персональний склад членів Наукової ради затверджується Кабінетом Міністрів України за пропозицією Національної ради України з питань розвитку науки і технологій. Строк повноважень кожного з членів Наукової ради не може перевищувати чотирьох років. Кожні два роки відбувається оновлення не менше половини персонального складу Наукової ради, шляхом проведення чергового конкурсу.

Оголошення про конкурс щодо обрання членів Наукової ради Національного фонду досліджень України було оприлюднено на сайті Національної ради України з питань розвитку науки і технологій 16 квітня 2024 року. Початково, кінцевою датою подання документів для участі у конкурсі було визначено 13 вересня 2024 року, але у зв'язку з тим, що станом на 9 вересня 2024 р. було подано менше 20 заявок, на засіданні Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій 09 вересня 2024 року було вирішено продовжити термін подання документів до 30 вересня 2024р. (протокол № 5 від 09.09.2024 р.).

Проведення чергового конкурсу з 16 квітня по 11 жовтня 2024 року було зумовлено необхідністю оновлення половини членів персонального складу Наукової ради, строк повноважень яких спливає 17 березня 2025 року, шляхом обрання членів Наукової ради на вакантні місця строком на 4 роки з урахуванням їх пропорційного представництва в наукових радах секцій Фонду, а саме: 7 вакантних місць за секцією природничих, технічних наук та математики; 5 вакантних місць за секцією біології, медицини та аграрних наук; 4 вакантних місця за секцією соціальних та гуманітарних наук.

На засіданні Наукового комітету 09 жовтня 2021 року були схвалені проекти впорядкованих рейтингових списків за секціями Наукової ради, впорядкованого переліку фахів секцій Наукової ради НФДУ і кількісних квот за ними, як по представництву у Науковій раді, так і на заміщення вакансій у разі дострокового припинення повноважень членів Наукової ради (до резерву). Під час відкритого засідання, яке відбулось 11 жовтня 2024 року, Ідентифікаційним комітетом було затверджено впорядковані рейтингові списки за кожною секцією, впорядкований перелік фахів секцій НР НФДУ і кількісні квоти за ними, рейтингові списки за відповідними фахами, проведені таємні голосування з обрання кандидатур до Наукової ради НФДУ та до резерву на заміщення вакансій у разі дострокового припинення повноважень членів секцій ради.

До складу Наукової ради Національного фонду досліджень України було обрано 18 нових членів. Переможцями конкурсу стали представники з міст: Запоріжжя, Івано-Франківська, Києва, Сум, Харкова, Чернівців, Ужгорода.

Окрім наведеного, у 2024 році Науковим комітетом як Наглядною радою здійснено опрацювання та погодження наступних документів, що регулюють діяльність Національного фонду досліджень України:

1. Лист щодо погодження закордонних відряджень НФДУ (лист НК № 007-12/957 від 10.01.2024).

2. Лист щодо погодження проєкту структури, штатного розпису, кошторису доходів та видатків НФДУ на 2024 рік (лист НК № 007-12/958 від 16.01.2024).

3. Лист щодо погодження Звіту про діяльність фонду (лист НК № 007-12/960 від 22.01.2024).

4. Лист щодо погодження нового голови наукової ради секції біології, медицини і аграрних наук (лист НК 007-11/980 від 21.02.2024).

5. Лист щодо проєкту Загальної стратегії роботи НФДУ на 2024-2027 роки (лист НК 007-12/1013 від 11.04.2024).

6. Лист щодо проєкту Плану роботи НФДУ на 2024 рік (лист НК 007-12/1014 від 29.03.2024).

7. Лист про погодження змін до структури та штатного розпису на 2024 рік (лист НК 007-12/1042 від 28.06.2024).

8. Лист щодо дострокового припинення повноважень члена НР НФДУ Ю.Л. Ягупольского (лист НК 007-12/1043 від 28.06.2024).

9. Лист щодо погодження проєкту змін до діючого штатного розпису дирекції НФДУ на 2024 рік (лист НК 007-12/1079 від 10.10.2024).

10. Лист щодо погодження структури і штатного розпису на 2025 рік (лист НК 007-12/1115 від 09.12.2024).

11. Лист про обрання голови НФДУ (Кісь О.Р.) (лист НК № 007-12/1116 від 09.12.2024).

Також Науковим комітетом розроблено проєкти розпоряджень КМУ з відповідним пакетом супровідних документів про звільнення з посади голови НФДУ С. Вільчинського та призначення на посаду новообраного голову О. Кісь, що подані до Міністерства освіти і науки України для подальшого прийняття на засіданні КМУ.

З метою напрацювання змін до нормативної бази щодо питання дерегуляції діяльності Національного фонду досліджень України, для забезпечення виконання завдання 6.4.3.4 Стратегічного плану діяльності Міністерства освіти і науки до 2027 року, до складу робочої групи (наказ Міністерства освіти від 02.04.2024 р. № 430) включено голову НК О. Антонюк та членів НК О. Колежука та В. Демченка.

Так, за ініціативи Наукового комітету на виконання плану заходів стосовно реалізації пропозицій (рекомендацій), що містяться в аудиторському звіті Державної аудиторської служби України (ДАСУ) за результатами державного фінансового аудиту виконання бюджетної програми Національним фондом досліджень України за період з 01.01.2020 по 30.06.2023, листом НК №007-12/1065 від 29.08.2024 р. були підготовлені та надіслані на адресу Міністерства освіти та науки України пропозиції про:

1) врегулювання питання щодо повноваження головного розпорядника бюджетних коштів;

2) внесення змін до пункту 21 Положення про Національний фонд досліджень

України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 липня 2018 року № 528;

3) щодо розробки та затвердження нормативного акту щодо порядку визначення кошторисної вартості досліджень за рахунок грантової підтримки.

Про результат розгляду цих пропозицій Міністерством освіти і науки України та під час засідань робочої групи НК проінформував НФДУ 26.12.2024 листом за № 007-12/11125.

**Експертиза проєктів нормативно-правових актів
Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади,
що стосуються сфери наукової та науково-технічної діяльності,
та підготовка відповідних рекомендацій.**

Відповідно до пункту 7 § 33 Регламенту Кабінету Міністрів проєкт нормативно-правового акта з питань, що стосуються сфери наукової та науково-технічної діяльності, в обов'язковому порядку надсилається Науковому комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій для проведення його експертизи та підготовки відповідних рекомендацій.

За звітний період проведено експертизу **61**, надісланих Науковому комітету, проєкти актів законодавства, серед яких проєкти Законів України, нормативно-правові акти Кабінету Міністрів та центральних органів виконавчої влади, що стосуються наукової та науково-технічної діяльності, та забезпечено підготовку відповідних рекомендацій до них, з яких: **10** – проєкти Законів України, **21** – проєкти постанов Кабінету Міністрів України та Верховної Ради України, **20** – проєкти розпоряджень Кабінету Міністрів України, **1** – проєкт Указу Президента України, **9** – проєкти наказів центральних органів виконавчої влади,

Всього за період з 01 січня 2024 року станом на 31 грудня 2024 року Науковим комітетом було отримано **204** вхідних документів; підготовлено та направлено **169** вихідних документів.

Зокрема, Науковим комітетом проведено експертизу нормативно-правових актів на предмет відповідності інтересам та засадам державної політики у сфері наукової та науково-технічної діяльності та надано рекомендації до таких проєктів актів:

10 проєктів Законів України:

- проєкт Закону України "Про внесення змін до ЗУ "Про наукову та науково-технічну діяльність" щодо встановлення цільових показників діяльності керівників наукових установ (№10424 від 22.01.24) (лист НК № 007-08/974 від 12.02.2024 Голові Комітету ВРУ з питань науки, освіти та інновацій Бабаку С.В.);

- проект Закону України «Про основні засади державної кліматичної політики» (лист НК № 007-08/977 від 15.02.2024 до Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України);
- проект Закону України «Про наукову діяльність та збір даних у галузі рибного господарства» (лист НК № 007-08/1037 від 04.06.2024 до Державного агентства України з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм);
- щодо надання пропозиції до проекту Закону України про промислову політику та прогнозованість реального сектору економіки (реєстр. № 11331 від 11.06.2024) (лист НК № 007-12/1043 від 28.06.2024 Голові НФДУ);
- проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації законодавства Європейського Союзу в галузі рибного господарства» (лист НК № 007-08/1049 від 17.07.2024 до Державного агентства України з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм);
- проект Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» (лист НК № 007-08/1071 від 19.09.2024 до Комітету ВРУ з питань науки, освіти та інновацій);
- проект Закону України «Про збір та використання даних у галузі рибного господарства, управління ними, а також наукову діяльність у галузі рибного господарства» (лист НК № 007-08/1083 від 15.10.2024 до Державного агентства України з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм);
- проект Закону України №12094 «Про внесення змін до деяких Законів України щодо врегулювання окремих питань у сфері електронних комунікацій» (лист НК № 007-08/1088 від 21.10.2024 до Комітету ВРУ з питань освіти, науки та інновацій);
- проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення функціонування індустріальних парків» (реєстр. № 12117 від 14.10.2024) (лист НК № 007-08/1094 від 29.10.2024 до Комітету ВРУ з питань освіти, науки та інновацій);
- проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо оновлення системи пріоритетних напрямів у сферах наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності» (лист НК № 007-08/1106 від 20.11.2024 до Міністерства освіти і науки України).

1 проект Указу Президента України:

- проект Указу Президента України «Про внесення змін до деяких Указів

Президента України щодо щорічних грантів Президента України молодим вченим та докторам наук» (лист НК № 007-08/981 від 22.02.2024 до Міністерства освіти і науки України).

21 проєкт постанов Кабінету Міністрів України та Верховної Ради України:

- проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки пріоритетних напрямів наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок у закладах вищої освіти» (лист НК 007-08/962 від 22.01.2024 до Міністерства освіти і науки України);
- проєкт постанови Кабінету Міністрів України "Про внесення змін до постанови КМУ від 07.09.2011 р № 942" (лист НК № 007-08/964 від 24.01.2024 до Міністерства освіти і науки України);
- проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання державної атестації наукових установ» (лист НК № 007-08/991 від 12.03.2024);
- проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань підготовки та атестації науково-педагогічних і наукових кадрів» (лист НК № 007-08/1017 від 15.04.2024 до Міністерства освіти і науки України);
- проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів» (лист НК № 007-08/1016 від 12.04.2024 до Міністерства охорони здоров'я України);
- проєкт постанови Верховної Ради України про затвердження переліку завдань та проєктів Національної програми інформатизації на 2024 рік (реєстр. № 11351 від 19.06.2024) (лист НК № 007-08-1054 від 25.07.2024 до Комітету ВРУ з питань освіти, науки та інновацій);
- проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» (лист НК № 007-08/1047 від 15.07.2024 до Міністерства освіти і науки України);
- проєкту постанови КМУ «Про реалізацію експериментального проєкту щодо організації проведення дослідження високотехнологічних засобів методом «Пісочниця (Sandbox)» (лист НК № 007-08/1053 від 25.07.2024 до Міністерства цифрової трансформації України);
- проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання функціонування Координаційної ради з проблем судової експертизи при

- Міністерстві юстиції України» (лист НК № 007-08/1057 від 07.08/1057 від 07.08.2024 до Міністерства юстиції України);
- проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо Національного фонду досліджень України» (лист НК № 007-08/1060 від 13.08.2024 до Міністерства освіти і науки України);
 - проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2013 р. № 878» (лист НК № 007-08/1062 від 20.08.2024 до Міністерства освіти і науки України);
 - проект постанови Кабінету Міністрів України «Про реорганізацію державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» (лист НК № 007-08/1074 від 24.09.2024 до Міністерства освіти і науки України);
 - проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення зміни до Положення про Державний реєстр наукових установ, яким надається підтримка держави» (лист НК № 007-08/1076 від 30.09.2024 до Міністерства освіти і науки України);
 - проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2024 р. № 465» (лист НК № 007-08/1077 від 30.09.2024 до Міністерства освіти і науки України);
 - проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін у додатки до постанов Кабінету Міністрів України від 22 вересня 2004 р. № 1241 та № 1243 від 4 листопада 2022 р» (лист НК № 007-08/1073 від 24.09.2024 до Міністерства освіти і науки України);
 - проект постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на проведення наукових досліджень, технічний розвиток та інноваційну діяльність" (лист НК № 007-08/1089 від 21.10.2024 до Антимонопольного комітету України);
 - проект постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання створення, адміністрування та забезпечення функціонування засобу інформатизації» (лист НК № 007-08/1085 від 17.10.2024 до Міністерства цифрової трансформації України);
 - проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку проведення державної атестації наукових установ та закладів вищої освіти в частині провадження такими закладами наукової (науково-технічної) діяльності та до Положення про Міжвідомчу раду з координації фундаментальних і прикладних досліджень в Україні» (лист НК № 007-08/1092 від 22.10.2024 до Міністерства освіти і науки України);

- проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до переліку видів діяльності, здійснення яких стимулюється шляхом створення правового режиму Дія. Сіті» (лист НК № 007-08/1111 від 26.11.2024 до Міністерства цифрової трансформації України);
- проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Федеративної Республіки Німеччина про співробітництво у сферах науки, технологій, інновацій та вищої освіти» (лист НК № 007-08/1112 від 27.11.2024 до Міністерства освіти і науки України);
- проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 639» (лист НК № 007-08/1026 від 26.12.2024 до Міністерства освіти і науки України).

20 проектів розпоряджень Кабінету Міністрів України

- проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про передачу цілісного майнового комплексу Науково-дослідного інституту «Миколаївська астрономічна обсерваторія» із сфери управління Міністерства освіти і науки у відання Національної академії наук» (лист НК № 007-08/961 від 22.01.2024 до Міністерства освіти і науки України);
- проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про погодження реорганізації Науково-дослідного інституту українознавства» (лист НК 007-08/963 від 23.01.2024 до Міністерства освіти і науки України);
- проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про реорганізацію Інституту фізичної оптики імені О. Г. Влоха Міністерства освіти і науки України» (007-08/965 від 25.01.2024 до Міністерства освіти і науки України);
- проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про погодження реорганізації Науково-дослідного інституту українознавства» (лист НК № 007-08/966 від 25.01.2024 до Міністерства освіти і науки України);
- проект розпорядження Кабінету Міністрів України "Про реорганізацію Інституту іоносфери" (лист НК № 007-08/971 від 05.02.2024 до Міністерства освіти і науки України);
- проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Національної стратегії контролю злоякісних новоутворень на період до 2030 року та затвердження Плану дій щодо виконання Національної стратегії контролю злоякісних новоутворень на період до 2025 року» (лист НК № 007-08/982 від 26.02.2024 до Міністерства охорони здоров'я України);

- проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів з організації та проведення міжнародного конкурсу наукових, науково-технічних розробок та інноваційних проектів «МІСТ ПАТОНА. PATON BRIDGE» (лист НК № 007-12/996 від 14.03.2024 до Міністерства освіти і науки України);
- проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення проекту Протоколу про внесення змін і доповнень до Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про співробітництво у сфері науки та технологій» (лист НК № 007-08/1002 від 27.03.2024 до Міністерства освіти і науки України);
- проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про утворення Державної наукової установи «Центр інноваційних технологій охорони здоров'я» Державного управління справами (лист НК № 007-08/1004 від 28.03.2024 до Міністерства охорони здоров'я України);
- проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку інноваційної діяльності України до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2026 роках» (лист НК № 007-08/1019 від 16.04.2024 до Міністерства цифрової трансформації України);
- проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про підписання Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Чорногорії про науково-технологічне співробітництво» (лист НК № 007-08/1036 від 29.05.2024 до Міністерства освіти і науки України);
- проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Деякі питання управління Міжнародним науково-навчальним центром інформаційних технологій та систем НАН та МОН України» (лист НК № 007-08/1046 від 10.07.2024 до Міністерства освіти і науки України);
- повторно проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії цифрового розвитку інноваційної діяльності України до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2026 роках» (лист НК № 007-08/1048 від 16.07.2024 до Міністерства цифрової трансформації України);
- проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Деякі питання управління Інститутом магнетизму НАН та МОН України» (лист НК № 007-08/1063 від 21.08.2024 до Міністерства освіти і науки України);
- проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про реорганізацію деяких державних підприємств, які перебувають у віданні Національної академії аграрних наук» (лист НК № 007-08/1067 від 09.09.2024 до Міністерства освіти і науки України);

- проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про підписання Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Федеративної Республіки Німеччина про співробітництво у сферах науки, технологій, інновацій та вищої освіти» (лист НК № 007-08/1075 від 24.09.2024 до Міністерства освіти і науки України);
- проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Деякі питання управління Інститутом термоелектрики НАН України та МОН України» (лист НК № 007-08/1087 від 21.10.2024 до Міністерства освіти і науки України);
- проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до складу Ідентифікаційного комітету з питань науки» (лист НК № 007-08/1093 від 28.10.2024 до Міністерства освіти і науки України);
- проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про реорганізацію Інституту проблем штучного інтелекту Міністерства освіти і науки України і Національної академії наук України» (лист НК № 007-08/1104 від 18.11.2024 до Міністерства освіти і науки України);
- проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Деякі питання утворення державної наукової установи «Інститут екологічного відновлення та розвитку України» (лист НК № 007-07/1125 від 02.01.2025 до Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України);

9 проектів наказів центральних органів виконавчої влади:

- проект наказу Міністерства освіти і науки України «Про внесення зміни у додаток 1 до наказу Міністерства освіти і науки України від 26 вересня 2005 року № 557» (лист НК № 007-08/959 від 22.01.2024 до Міністерства освіти і науки України);
- проект наказу Міністерства освіти і науки України «Про внесення зміни у додаток 1 до наказу МОН від 26 вересня 2005 року № 557» (лист НК № 007-08/976 від 15.02.2024 до Міністерства освіти і науки України);
- проект наказу Міністерства освіти і науки України «Про внесення змін до Положення про проведення Міністерством освіти і науки України конкурсного відбору науково-технічних (експериментальних) розробок за державним замовленням» (лист НК № 007-08/992 від 12.03.2024 до Міністерства освіти і науки України);
- проект наказу Міністерства оборони України "Про затвердження Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності в системі Міністерства оборони України" (лист НК № 007-08/1027 від 06.05.2024 до Міністерства оборони України);

- повторно проєкт наказу Міністерства оборони України «Про затвердження Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності в системі Міністерства оборони України» (лист НК № 007-08/1045 від 10.07.2024 до Міністерства оборони України);
- проєкт наказу Міністерства освіти і науки України «Про внесення змін до Порядку державної реєстрації та обліку науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій» (лист НК № 007-08/1059 від 12.08.2024 до Міністерства освіти і науки України);
- повторно проєкт наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Змін до Порядку державної реєстрації та обліку науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій» (лист НК № 007-08/1064 від 27.08.2024 до Міністерства освіти і науки України);
- проєкт наказу Міністерства освіти і науки України «Про державну атестацію наукових установ та закладів вищої освіти в частині провадження такими закладами наукової (науково-технічної) діяльності» (листи НК № 007-08/1078 від 07.10.2024, № 007-08/1080 від 14.10.2024 до Міністерства освіти і науки України);
- проєкт наказу Міністерства оборони України «Про затвердження Змін до положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності в системі Міністерства оборони України» (лист НК № 007-08/1082 від 15.10.2024 до Міністерства оборони України).

Також Науковим комітетом були опрацьовані листи національних академій та інших органів державної влади щодо надання рекомендацій та пропозицій з питань, які відносяться до компетенції Наукового комітету, а саме:

- лист Міністерства фінансів України щодо здійснення оцінки доцільності продовження реалізації в 2024 році досліджень і розробок та спрямування на цю мету бюджетних коштів в умовах воєнного стану (лист НК № 007-08/985 від 01.03.2024);
- проєкт Порядку конкурсного відбору наукових і науково-технічних робіт для фінансування за бюджетною програмою КПКВК 6541230 «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень» (лист НК № 007-08/1032 від 10.05.2024 до Національної академії наук України);
- щодо внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 4 липня 2018 р. № 528 «Про Національний фонд досліджень України» (лист НК № 007-12/1040 від 18.06.2024 до Міністерства освіти і науки України);
- лист заступника Секретаря Ради національної безпеки і оборони України (лист НК № 007-06/1050 від 22.07.2024 до Міністерства освіти і науки України);
- щодо звернення гр. Панчука стосовно діяльності Національного фонду

досліджень України (лист НК № 007-12/1050 від 22.07.2024 до Кабінету Міністрів України);

- лист заступника Секретаря Ради національної безпеки і оборони України від 03.07.2024 № 2378/32-05/2-24 щодо механізмів комерціалізації результатів наукових досліджень (лист НК № 007-12/1052 від 22.07.2024);
- щодо розробки відповідних галузевих методичних рекомендацій (лист НК № 007-12/1065 від 29.08.2024 до Міністерства освіти і науки України)
- проєкт «Програми співробітництва між Міністерством освіти і науки України та Міністерством науки і освіти Республіки Хорватія про співробітництво в сфері науки та технологій» (лист НК № 007-08/1066 від 03.09.2024 до Міністерства освіти і науки України);
- проєкт Ноти Представництва України при Європейському Союзі та проєкт Ноти-відповіді Генерального Секретаріату Ради Європейського Союзу, що складатимуть Угоду (у формі обміну нотами) між Україною та Європейським Союзом про відновлення дії Угоди між Україною та Європейським Співтовариством про наукове і технологічне співробітництво (лист НК № 007-08/1084 від 16.10.2024 до Міністерства освіти і науки України);
- проєкт кошторису та плану асигнувань (за винятком надання кредитів з бюджету) загального фонду бюджету на 2025 рік (лист НК № 007-10/1119 від 11.12.2024 до ГФД СКМУ).

Були виконані доручення:

- доручення Віце-прем'єр-міністра України з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій - Міністра цифрової трансформації України № 35361/27/1-22 від 07.02.2024 щодо переліку головних розпорядників бюджетних коштів (на виконання Доручення до листа Міністерства фінансів України (№ 07020-04-3/3175 від 01.02.2024) про звіти ГРБК) (Лист НК № 007-/990 до ГРБК);
- доручення Прем'єр-міністра України № 8151/1/1-24 від 14.03.2024 до листа Державного управління справами від 11.03.24 № 01-12/23/928/24 р.в.с (Лист НК № 007-02/999 до Державного управління справами, Міністерства охорони здоров'я);
- доручення Першого віце-прем'єр-міністра України - Міністра економіки України № 6987/1/1-24 від 12.03.2024 до листа Держаудитслужби від 29.02.24 № 000300-12/2931-2024 (Лист НК № 007-02/1001 до Міністерства освіти і науки України);
- доручення Віце-прем'єр-міністра України з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій – Міністра цифрової трансформації України Михайла Федорова від 07.02.2024 № 35361/27/1-22 до листа Мінфіну від 01.02.2024 № 07020-04-3/3175 Про звітування головних розпорядників бюджетних коштів (Лист НК № 007-02/1003 до Міністерства освіти і науки

- України);
- доручення Віце-прем'єр-міністра України з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій –Міністра цифрової трансформації України Михайла Федорова до листа МОН від 04.03.24 № 1/3814-24 Про нормативне врегулювання питання державної атестації наукових установ (Лист НК № 007-08/991 від 12.03.2024 до Міністерства освіти і науки України);
 - доручення Віце-прем'єр-міністра України з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій –Міністра цифрової трансформації України Михайла Федорова до листа Держаудитслужби № 000300-12/4275-2024 від 29.03.2024 (лист НК № 007-02/1018 від 15.04.2024 до Міністерства освіти і науки України);
 - доручення Прем'єр-міністра України До Указу Президента України від 14 травня 2024 р. № 324/2024 «Про внесення змін до деяких указів Президента України щодо щорічних грантів Президента України молодим вченим та докторам наук» (лист НК № 007-12/1040 від 14.06.2024 до Міністерства освіти і науки України);
 - доручення Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України О. Стефанішиної щодо проекту постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання забезпечення переговорного процесу про вступ до Європейського Союзу» (лист НК № 007-02/1053 від 05.08.2024 до Кабінету Міністрів України);
 - доручення Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України - Міністра юстиції України щодо надання персональних пропозицій щодо голів робочих (переговорних) груп (з метою виконання п.3 постанови КМУ «Деякі питання забезпечення переговорного процесу про вступ України до ЄС») (лист НК № 007-12/1070 від 12.09.2024 до Кабінету Міністрів України);
 - доручення Віце-прем'єр-міністра України з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій - Міністра цифрової трансформації України щодо пропозиції МОН підтримати пропозицію запровадження державної підтримки науковим фаховим виданням України та надати відповідне доручення МОН розробити та затвердити актом Кабінету Міністрів України Порядок надання державної підтримки наукових фахових видань (лист НК № 007-02/1117 від 10.12.2024 до Міністерства освіти і науки України).

Заслуховування та оцінювання звітів центральних органів виконавчої влади, Національного фонду досліджень України, Національної академії наук України, національних галузевих академій наук та інших головних розпорядників бюджетних коштів, що здійснюють наукову та науково-технічну діяльність або є замовниками наукових досліджень та розробок, про стан використання коштів на наукову та науково-технічну діяльність та отримані результати і внесення пропозицій за результатами їх розгляду

З метою заслуховування й оцінювання звітів розпорядників бюджетних коштів, що здійснюють наукову та науково-технічну діяльність або є замовниками наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок (надалі – ГРБК), за 2021–2023 роки та на виконання доручення Віце-прем'єр-міністра України з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій – Міністра цифрової трансформації України М. Федорова від 16 березня 2024 року № 35361/29/1-22 до листа Міністерства освіти і науки України від 07.03.2024 р. № 1/4020-24 в межах компетенції Науковим комітетом Національної ради України з питань розвитку науки і технологій було здійснено розсилку листів (вих. № 007-1-990 від 11.03.2024р.) до ЦОВВ, НАН України, національних галузевих академій наук та інших головних розпорядників бюджетних коштів, що здійснюють наукову та науково-технічну діяльність, перелік яких визначено у листі Міністерства фінансів України з проханням до 7 травня 2024 року направити до Наукового комітету інформацію шляхом заповнення анкети для головних розпорядників бюджетних коштів, що здійснюють наукову та науково-технічну діяльність або є замовниками наукових досліджень та розробок.

Також з метою актуалізації складу робочої групи Національної ради з питань заслуховування та оцінювання звітів головних розпорядників бюджетних коштів листом Наукового комітету до Міністерства освіти і науки України № 007-02/987 від 5.03.2024 р. були надані пропозиції від НК до відповідної робочої групи*.

*Довідково: на виконання рішення Національної ради України з питань розвитку науки і технологій (протокол № 4 від 12 січня 2021 року) було сформовано та затверджено склад робочої групи Національної ради з питань заслуховування та оцінювання звітів головних розпорядників бюджетних коштів, що здійснюють наукову та науково-технічну діяльність або є замовниками наукових досліджень та розробок. До складу робочої групи увійшли члени Наукового комітету, представники Міністерства з питань стратегічних галузей промисловості, Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства, Міністерства освіти і науки, Міністерства фінансів. Дорученням Прем'єр-міністра України Д. Шмигала від 9.06.2021 р. № 28012/1/121 на Міністра освіти і науки було покладено координацію робочих груп, у тому числі по звітах ГРБК.

Науковим комітетом було зібрано, опрацьовано та підготовлено висновки і рекомендації, які за підсумками проведеного 21 червня 2024 р. аналізу звітів головних розпорядників бюджетних коштів, що здійснюють наукову та науково-технічну діяльність або є замовниками наукових досліджень та розробок, про

стан використання коштів на наукову та науково-технічну діяльність та отримані результати за 2021-2023 роки підлягають розгляду робочою групою, діяльність якої забезпечується МОН.

Загалом участь у звітній кампанії взяли 25 установ, а саме: центральні органи виконавчої влади, Національна академія наук України, національні галузеві академії наук та інші ГРБК, що здійснюють наукову та науково-технічну діяльність.

Проведений аналіз звітів головних розпорядників бюджетних коштів, що здійснюють наукову (науково-технічну) діяльність або є замовниками наукових досліджень та розробок показав, що системні проблеми, які відзначалися у попередніх роках, в цілому продовжують бути актуальними, хоча деякі ГРБК суттєво покращили свої показники наукової діяльності.

Зокрема, можна констатувати, що залишаються невирішеними такі проблеми:

1. Формальний характер звітування і неверифікованість даних.

Надіслані до НК звіти часто містять показники, достовірність яких викликає значні сумніви і які важко перевірити. На майбутнє доцільно для аналізу діяльності ГРБК використовувати виключно верифіковані показники, занесені відповідальними особами до інформаційної системи URIS.

2. Ізольованість і подальший занепад галузевої науки.

В попередніх висновках заслуховування звітів відзначалася проблема ізольованості галузевої науки: хоча формально велика кількість окремих ГРБК здійснюють наукову (науково-технічну) діяльність, на практиці ті ГРБК, для яких наукова діяльність не є профільною, переважно не беруть участі у формуванні пріоритетів наукової тематики і не цікавляться ефективністю наукових досліджень в установах, що належать до їхньої сфери управління. Як результат, багато галузевих наукових установ має незначні показники наукової продуктивності, а їхні функції можна скоріше характеризувати як науково-методичний супровід діяльності відповідного міністерства.

Науковий комітет в 2018 і 2020 р. надавав рекомендації щодо проведення аналізу доцільності здійснення наукової та науково-технічної діяльності окремими ГРБК, щодо відмови від наукового статусу підрозділів, що виконують допоміжні технічні завдання, щодо інтеграції галузевих наукових установ/підрозділів з провідними профільними академічними та університетськими установами/підрозділами, щодо оголошення конкурсів наукових розробок за галузево-специфічною науковою тематикою. На жаль, ці рекомендації не були взяті до уваги. Натомість, значну кількість установ, які здійснюють наукову чи науково-технічну діяльність, і які знаходилися у сфері управління відповідних галузевих міністерств, було передано до сфери управління Фонду держмайна, без аналізу діяльності цих установ і прийняття обґрунтованих рішень щодо їхньої реорганізації. Як наслідок, ці установи продовжують існувати, але їхня наукова діяльність не аналізується і не оцінюється, а новий головний розпорядник в силу фокусу його основної діяльності не зацікавлений в її результатах. Більш того, ФДМ не фігурує у

наданому Міністерством фінансів переліку ГРБК, що здійснюють наукову чи науково-технічну діяльність.

На нашу думку, передачі наукових установ до сфери управління Фонду держмайна має передувати розгляд результатів держатестації і прийняття рішень щодо реорганізації з оптимальним збереженням їхнього людського капіталу та наукового обладнання. Загалом, передача до ФДМ наукових установ, що не буде враховувати вказаний вище підхід, оснований на результатах державної атестації та експертного аналізу наукової діяльності таких установ, замість того щоб посилити галузеву науку, лише вестиме до її подальшого занепаду.

3. Низка спільних проблем багатьох ГРБК, усунення яких можливе лише за умови докорінної зміни державної політики в науковій сфері.

Це, зокрема, недостатність притоку молоді, низький рівень трансферу технологій, низька конкурентоздатність у світовому науковому просторі. Переважна більшість ГРБК, навіть ті, для яких наукова діяльність є основною, не проводять системної роботи щодо відбору інформації про основні наукові досягнення, хоча саме найкращі наукові результати мали б бути основою для пропаганди та популяризації наших наукових досягнень та їхніх авторів, зокрема і з метою легітимізації фінансування науки в очах платників податків. Дуже незначною є частка конкурсного фінансування, що не сприяє підвищенню конкурентоздатності дослідницьких груп.

За результатами опрацювання звітів головних розпорядників бюджетних коштів, що здійснюють наукову та науково-технічну діяльність або є замовниками наукових досліджень та розробок, про стан використання коштів на наукову та науково-технічну діяльність та отримані результати за 2021-2023 роки Науковим комітетом були надані 50 висновків та пропозиції, які в подальшому будуть представлені на засіданні Національної ради України з питань розвитку науки і технологій.

Проведення засідань Наукового комітету

Відповідно до частини дев'ятої статті 21 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» основною формою роботи Наукового комітету є засідання, які проводяться за потреби, але не менше чотирьох разів на рік.

Всього за звітний період Науковим комітетом проведено **8** засідань, розглянуто **36** питань, прийнято **49** рішень. У зв'язку з військовим станом засідання відбувались в дистанційній формі відповідно до пункту 2 Регламенту роботи Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій, шляхом відеоконференції із застосуванням програмного забезпечення Zoom.

Перше засідання відбулось 12 січня 2024 року, на якому було розглянуто **3** питання порядку денного:

1. Питання діяльності Національного фонду досліджень.
2. Поточні питання діяльності Наукового комітету.
3. Різне.

На **другому засіданні**, яке відбулось 16 лютого 2024 року, було розглянуто **5** питань порядку денного:

1. Погодження рішення наукової ради Фонду щодо обрання В. Родінкової заступником голови наукової ради Національного фонду досліджень України, головою наукової ради секції біології, медицини і аграрних наук
2. Звіт про роботу Наукового комітету за 2023 рік.
3. План роботи Наукового комітету на 2024 рік.
4. Питання ведення внутрішньої документації Наукового комітету.
5. Різне.

Третє засідання Наукового комітету відбулось 5 квітня 2024 року. Розглянуто **5** питань:

1. Про затвердження загальної стратегії роботи Національного фонду досліджень України на 2024-2027 роки.
2. Про погодження Плану роботи Національного фонду досліджень України на 2024 рік.
3. Про затвердження нової редакції Положення про конкурс щодо обрання членів Наукової ради Національного фонду досліджень України, з метою приведення його у відповідність до змін, внесених до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність».
4. Про організацію проведення заслуховування та оцінювання звітів головних розпорядників бюджетних коштів, що здійснюють наукову та науково-технічну діяльність або є замовниками наукових досліджень та розробок, про стан використання коштів на наукову та науково-технічну діяльність та отримані результати.
5. Різне.

Четверте засідання Наукового комітету відбулось 21 червня 2024 року, було розглянуто **3** питання порядку денного:

1. Про погодження проєкту структури дирекції Національного фонду досліджень України з 01 серпня 2024 року та змін до штатного розпису НФДУ на 2024 рік (з 01 серпня 2024 року).
2. Обговорення звітів головних розпорядників бюджетних коштів, що здійснюють наукову і науково-технічну діяльність або є замовниками наукових досліджень та розробок, за 2021-2023 роки.
3. Різне.

П'яте засідання Наукового комітету відбулось 9 вересня 2024 року, було розглянуто **3** питання порядку денного:

1. Про стан проведення конкурсу з обрання членів наукової ради Національного фонду досліджень України.
2. Питання діяльності Національного фонду досліджень України.
3. Різне.

Шосте засідання Наукового комітету відбулось 9 жовтня 2024 року. Розглянуто **6** питань:

1. Щодо актуалізації штатного розпису Національного фонду досліджень на поточний бюджетний рік.

2. Розгляд документів, поданих на конкурс до Наукової ради Національного фонду досліджень України, прийняття рішень щодо відповідності вимогам Положення про конкурс щодо обрання членів Наукової ради Національного фонду досліджень України.

3. Попереднє обговорення кандидатур, прийняття, у разі необхідності, рішень щодо додаткових консультацій за певними кандидатурами; визначення кола кандидатів, з якими проводитиметься співбесіда, та проведення таких співбесід.

4. Продовження попереднього обговорення кандидатур з урахуванням додаткових консультацій, результатів співбесід, відгуків щодо кандидатів, які надійшли від наукової спільноти; упорядкування списків кандидатів за секціями Наукової ради з урахуванням напрямів їхньої наукової і науково-технічної діяльності та досвіду роботи.

5. Затвердження способу технічного забезпечення таємних голосувань на відкритому засіданні 11 жовтня 2024 року.

5. Різне.

Сьоме, відкрите засідання відбулось 11 жовтня 2024 року, на якому було розглянуто **2** питання порядку денного:

1. Проведення рейтингових голосувань щодо кандидатів та визначення персонального складу секцій Наукової ради Національного фонду досліджень України.

2. Різне.

Восьме засідання відбулось 6 грудня 2024 року, на якому було розглянуто **3** питання порядку денного:

1. Про погодження рішення наукової ради щодо обрання голови Національного фонду досліджень України.

2. Про погодження структури та штатного розпису Національного фонду досліджень України на 2025 рік.

3. Різне.

Наукова міжнародна комунікація та публічна активність членів Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій

З метою інформування про свою діяльність та прийняті рішення, а також для забезпечення відкритості та ефективної комунікації Наукового комітету з науковою громадськістю постійно, останній постійно оприлюднює інформацію на офіційній сторінці Національної ради країни з питань розвитку науки і

технологій на сайті kmu.gov.ua своєму, а також розміщує інформаційні матеріали та повідомлення на своєму громадському сайті за посилнням: sci-com.org.ua та у соцмережі Facebook.

Активна участь голови Наукового комітету та членів НК у міжнародних та всеукраїнських наукових заходах, в етерах медіа та наукових інформаційних майданчиках свідчить про розширення карти публічної присутності консультативно-дорадчого органу КМУ в медіа просторі та наукових громадських колах.

Так, 10 квітня за ініціативи Наукового комітету та підтримки Міністерства освіти і науки України було організовано та проведено міжнародний вебінар “Performance-based Research Funding”: забезпечення сталого розвитку науки та економіки», участь в якому взяли понад 100 учасників, серед яких були науковці й представники урядових структур України та Німеччини. Серед головних спікерів були: Олександра Антонюк, голова Наукового Комітету Національної ради; Олівер Піпер, представник Федерального міністерства освіти та досліджень Німеччини (BMBF); Анна Нідворок, (BMBF); Сергій Бабак, голова Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій; Денис Курбатов, заступник міністра освіти і науки України; Анатолій Загородній, президент Національної академії наук; Олексій Колежук, заступник голови Наукового Комітету та інші науковці. Головна думка вебінару: наука повинна бути конкурентоспроможною на світовому рівні та забезпечувати високу заробітну плату для молодих науковців. Фінансування науки має враховувати як пріоритетні напрямки для держави, так і фундаментальні дослідження.

Для зміцнення співпраці з міжнародними партнерами та донорами у сфері науки та інновацій, члени Наукового комітету протягом 2024 року взяли участь у таких заходах:

З 20 лютого по 11 березня 2024 року Науковий комітет спільно з ІР-офісом опитування про проблеми у сфері інтелектуальної власності в Україні. Опитування, в якому взяли участь 130 респондентів з бізнесу, громадськості, закладів освіти, наукових установ, а також окремі науковці, винахідники та інноватори, виявило основні проблеми у сфері інтелектуальної власності в Україні. ІР офіс планує використати ці результати для розробки Національної стратегії розвитку сфери інтелектуальної власності, яка має на меті вдосконалення законодавства та стимулювання розвитку інноваційної екосистеми в Україні.

19-20 березня, науковий воркшоп з питань підтримки економічного відновлення України у Цюріху (О. Антонюк, О. Колежук, П. Берцик). Важливими аспектами обговорення у ході заходу стали підтримка та розвиток науково-інноваційного потенціалу України з метою стимулювання економічного відновлення. Учасники конференції, представники наукових європейськи кіл та українського наукового

та освітнього співтовариства, а також уряду, обговорили ключові аспекти міжнародної співпраці та інтеграції української науки у глобальні дослідницькі та інноваційні процеси.

2 квітня, захід в рамках проєкту “Science at Risk” (О. Антонюк та С. Утевський). 30 українських вчених, серед яких і представники Наукового комітету, протягом 9 місяців активно працювали в експертних робочих групах. Їх завданням було аналізувати складну ситуацію, яка склалася в країні внаслідок повномасштабного вторгнення росії в Україну, та шукати шляхи розв’язання нагальних та довгострокових проблем. Досвід українських вчених зі збереження наукових праць, колекцій та установ ліг в основу дев’яти “білих книг”, які були представлені на заході 2 квітня. Ці “білі книги”, представлені в форматі відеороликів, відображають значний внесок українських науковців у різноманітні сфери наукової діяльності. Деталі за посиланням <https://scienceatrisk.org/uk/>.

17-18 квітня, Берлін, науковий форум «Українські дослідники в Німеччині: налагодження зв’язків та співробітництва 2024» (О. Антонюк, О. Колежук, А. Жучок, П. Берцик). Учасі в роботі форуму були запрошені українські вчені різних університетів, наукових установ та закладів, що тимчасово перебувають на території Німеччини. Два дні роботи форуму пройшли у форматі семінарів та воркшопів, на яких обговорювалися питання: сучасні виклики в українському академічному секторі; німецько-українське академічне співробітництво; ключові питання процесу вступу України до ЄС та можливості для дослідників; нові академічні та громадські дискурси в Україні та Німеччині.

30 травня, Київ, міжнародний семінар «Моніторинг науково-технічного та інноваційного розвитку України» (О. Антонюк). Організаторами заходу стали Інститут економіки та прогнозування НАН України, Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій і Європейська економічна комісія ООН. Серед головних тем семінару було обговорення інновацій, які відіграють ключову роль у різних галузях економіки та в повсякденному житті людей у всьому світі. Під час семінару обговорювалися такі питання: проблеми статистичного вимірювання науково-технічної та інноваційної діяльності в Україні та світі; моніторинг науково-технічної діяльності бізнес-сектору: як отримати надійні дані; виклики моніторингу наукового та інноваційного розвитку під час війни та в повоєнний період і шляхи їх вирішення; формування дієвої системи моніторингу науково-технічного та інноваційного розвитку України.

11-12 червня, Берлін, UKRAINE RECOVERY CONFERENCE 2024 (О. Антонюк). Цей захід, спільно організований Україною та Німеччиною, зібрав в одному місці визначних представників з науки, освіти та міжнародних організацій з метою обговорення шляхів відновлення України після воєнного конфлікту та пандемії COVID-19. Учасники панелі висловили думку, що розвинута на знаннях економіка може стати ключовим моментом у

самовідновленні України та підвищенні її конкурентоспроможності у Європі та закликали міжнародних інвесторів вкладати кошти в розвиток наукових та освітніх ініціатив в Україні, підкреслюючи, що це не лише сприятиме відновленню країни, а й приносить довгострокові економічні вигоди.

7-8 жовтня 2024 року, Берлін, Друга Конференція Центрально- та Східноєвропейських досліджень (seeson24), де голова Наукового комітету України Олександра Антонюк виступила з ключовою доповіддю про виклики та можливості української науки під час війни. Головна мета seeson полягає в міждисциплінарному обміні і розгляді тем, актуальних для всіх науковців. Завдяки тематичній організації розділів конференція сприяла обговоренню ключових питань і методологій у різних наукових галузях, створюючи умови для плідної взаємодії між дослідниками.

23 жовтня 2024 року під час офіційного візиту німецької делегації до Києва було підписано важливу угоду про співпрацю в сферах науки, технологій, інновацій та вищої освіти. Цей документ став першим повноцінним двостороннім договором у галузі науки, підписаним з моменту здобуття Україною незалежності. Угоду підписали міністр освіти і науки України Оксен Лісовий та федеральна міністерка освіти і наукових досліджень Німеччини Беттіна Штарк-Ватцінгер. Серед представників Наукового комітету участь у заході взяли: голова НК *Олександра Антонюк* та секретар НК *Андрій Трохимчук*. У ході свого виступу голова НК розповіла про ключові напрями співпраці між Німеччиною та Україною. За її словами, головна мета – разом розвивати дослідження, підтримувати інновації, створювати інноваційні хаби в Україні та допомагати країні наблизитися до європейських стандартів. Це дозволяє Україні й Німеччині обмінюватися досвідом, впроваджувати новітні технології та працювати над спільним економічним зростанням. Зокрема, створення інноваційних хабів за підтримки німецьких партнерів, що допомагає розвивати стартапи в Україні.

30 жовтня, Житомир, інформаційний семінар Програми «Горизонт Європа» за кластером 6. Участь взяли голова Наукового комітету, докторка фізико-математичних наук *Олександра Антонюк* та членкиня Наукового комітету, докторка сільськогосподарських наук *Тетяна Федонюк*.

1-10 листопада, Берлін, Щорічний берлінський тиждень науки. Участь у заходах від Наукового комітету взяв *Анатолій Жучок*, який 2 листопада взяв участь у заходах, присвячених безпеці вчених та питанням академічної свободи. На запрошення посольства Нідерландів у Німеччині, Анатолій Жучок відвідав панельну дискусію «Science communication & safety of scientists», яка відбулася на кампусі Berlin Science Week у Naturkundemuseum. Понад 50 учасників заходу — науковці з різних країн та експерти з наукової комунікації — обговорювали, як саме комунікація сприяє безпеці вчених та створенню простору для вільного обміну ідеями. Професор Жучок також провів зустріч із аташе з питань науки і освіти посольства Нідерландів Ellen Ipenburg-Tomesen, де обговорювалися

можливості грантової підтримки для українських науковців, як тих, хто працює в Україні, так і тих, хто знаходиться за кордоном.

28 листопада 2024 року, Міжнародний симпозиум, присвячений пам'яті академіка НАН України Бориса Євгеновича Патона на тему “Оцінювання результатів наукових досліджень у сучасних реаліях: еволюція підходів у когнітивному, соціально-економічному та управлінському аспектах”. Це платформа для обговорення актуальних викликів у науковій сфері та обміну досвідом між представниками наукових спільнот України, Литви, Молдови, Польщі та Азербайджану. З вітальним словом виступила голова НК О. Антонюк.

ЗМІ про Науковий комітет: публікації та участь в етерах

Газета «Світ»: Голова Наукового комітету Олександра Антонюк: «Швидкі й прості рішення не завжди є правильними — це я можу засвідчити як математик».

Viz.lv.ua: О. Антонюк «Під час війни — ще важливіше. Як зробити українську науку конкурентоздатною».

Телеканал Апостроф TV, “Security Talks з Валентином Бадраком”: О. Антонюк, В. Устименко Прорив на фронті: як науковці змінюють війну в Україні. Про критичні виклики, що стоять перед українською наукою та технологіями.

Економічна правда: А. Чорноус «Наука заробляти. Як бізнес та університети стають одним цілим».

YouTube-канал «Perspective»: Сергій Утевський. Про науку, освіту і трошки про політику.

У
о
и
Т
“
~
е
-
к
а
н
а
л

N
a
s

o
f

U